

ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์การแพร่ระบาด
ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

PROPOSED POLICY FOR EDUCATIONAL MANAGEMENT OF SCHOOLS

UNDER THE SECONDARY EDUCATION SERVICE AREA OFFICE ROI ET IN THE PANDEMIC OF COVID-19

พรพรรณ สีละมณตรี*

Phornphan Seelamontree

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ (1) เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน (3) เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบาย การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา โดยดำเนินการวิจัยเป็น 3 ระยะ คือ (1) วิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน (2) พัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาโดยการประชุมระดมความคิด และ (3) จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 60 คน ครูผู้สอน 60 คน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการ 60 คน และผู้เชี่ยวชาญ 9 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพการจัดการศึกษา แบบสัมภาษณ์แนวทางการจัดการศึกษา และแบบประเมินข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษา การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า (1) สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียน ด้านบริหารจัดการ ในภาพรวมโรงเรียนบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของแต่ละโรงเรียน โดยคำนึงถึง ความปลอดภัยของนักเรียน ครู และบุคลากรทางการศึกษาเป็นสำคัญด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนส่วนมากใช้รูปแบบการจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน และด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมีระบบติดตามดูแลผ่านช่องทางออนไลน์ ให้ความช่วยเหลือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา อย่างเคร่งครัด (2) แนวทางการจัดการศึกษาด้านการบริหารจัดการ ควรมีการประชุม วางแผน ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน ทั้งการจัดการเรียนการสอนแบบปกติที่โรงเรียน การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสดผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

*ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

Senior Professional Level Supervisor, The Secondary Educational Service Area Office Roi Et

และการจัดการเรียนการสอนด้วยการนำเสนอเอกสารที่บ้าน โดยปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และของผู้เรียนเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด และด้านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนในกรณีนักเรียนที่ขาดเรียน และ (3) ข้อเสนอเชิงนโยบาย การจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่ การศึกษาประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ, การพัฒนาศักยภาพ การจัดการเรียนรู้, การพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรทางด้านวิชาการและศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และ การพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน และ 20 กลยุทธ์ 75 ตัวบ่งชี้ ซึ่งมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ข้อเสนอเชิงนโยบาย, การจัดการศึกษา

Abstract

The study was purposed are (1) to analysis of state of the school's educational management (SWOT) on administration, learning management, and student support system; (2) to development of guidelines for educational management on administration, learning management, and student support system; and (3) to compile a proposed policy for educational management in COVID- 19 pandemic at the education service area level. The study was conducted in 3 phases: (1) analysis of state of the school's educational management on administration, learning management, and student support system; (2) development of guidelines for educational management through brainstorming; and (3) preparation of the proposed policy educational management at the education service area level by seminar based on experts. Respondents included 60 educational institution administrators, 60 teachers, 60 academic teachers and 9 experts, under The Secondary Education Service Area Office Roi Et. The research instruments used in the study consisted a questionnaire on educational management conditions, an interview form, educational management guidelines, and an assessment form on proposed policy for educational management. Data analysis used a content analysis method and descriptive statistics consisted percentage, mean, standard deviation. The findings indicated that (1) the educational management condition of the school in terms of overall management has effectiveness according to the context of each school, dwelling safety of the students, teachers and educational personnel as important. In addition, on learning management, most schools use blended learning. For student support system, the schools have online monitoring system and strictly provide assistance in accordance with the policy of the

administrator. (2) According to educational management guidelines, there should be continual meetings, planning, monitoring and evaluation on management. On learning management, the schools provide Blended Learning, whether On-Site, On-Demand, Online and On-Hand formats, by adapting to be in accordance with the context of the schools and students for most benefit. Furthermore, the student support system has the policy and guidelines for following up and assisting in case of missing students. And (3) proposed policy for educational management in COVID-19 pandemic at the education service area level consists of 4 strategies as follows: development of management system, development of learning management potential, development of learners and personnel in academic and other sciences related, and development of student support, including 20 tactics, and 75 indicators, which gain the appropriateness and the possibility is at the highest level.

Keywords : Proposed Policy, Educational Management

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (2552: 2) พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ได้นิยามความหมายไว้ในมาตรา 4 ว่า “การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความรู้ความเข้าใจของบุคคลและสังคมโดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นจากการจัดการสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบกับมาตรา 22 (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2552 : 8) บัญญัติว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 ในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบในวงกว้างอย่างรวดเร็ว แม้ว่าจะใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรคหลายมาตรการ เช่น คัดกรองและเฝ้าระวังโรคกักตัว ผู้มีความเสี่ยง รักษาระยะห่างระหว่างบุคคล สวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้า จัดกิจกรรมที่รวมกลุ่มคนจำนวนมาก ทำความสะอาดสถานที่และพื้นผิวสัมผัสร่วม เป็นต้น (กรมควบคุมโรค, 2564: ก) จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) หลายประเทศทั่วโลกประเทศส่วนใหญ่ได้รับผลกระทบเกิดการติดเชื้อค่อนข้างรุนแรง และเพื่อเป็นการป้องกันและหยุดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 นี้ ประเทศต่างๆ ได้มีมาตรการปิดประเทศ (Lockdown) โดยให้ประชาชนหยุดกิจกรรมต่างๆ หยุดการเดินทาง และอยู่ในที่ที่ตั่งหรือที่พักตามระยะเวลาที่กำหนด และงดกิจกรรม

ทางสังคมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการรณรงค์มาตรการด้านสาธารณสุขและเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) สถานการณ์ดังกล่าวเกิดผลกระทบต่อการพัฒนาประเทศทั้งด้านสาธารณสุข เศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ทั้งผลกระทบในช่วงระยะเวลาที่มีการระบาดของโรค และผลกระทบต่อเนื่องอีกในระยะยาว การจัดการศึกษาของทุกประเทศได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19 โดยมีการหยุดการเรียนการสอนทั้งในลักษณะที่หยุดทั่วประเทศ และหยุดเฉพาะบางพื้นที่ จากข้อมูลของ UNESCO เกี่ยวกับผลกระทบโควิด-19 ต่อการจัดการศึกษาทั่วโลก ณ วันที่ 24 กรกฎาคม 2563 พบว่า มีประเทศที่ปิดสถานศึกษาจำนวน 107 ประเทศ มีผู้เรียนในระบบได้รับผลกระทบร้อยละ 60.9 และยังมีผู้เรียนได้รับผลกระทบเป็นจำนวน 1,066,81 ล้านคน (COVID-19 Impact on education) ซึ่งประเทศต่างๆ ได้มีการปรับรูปแบบการจัดการเรียนการสอนเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษาจากผลกระทบของโรคระบาดดังกล่าว เช่น ประเทศจีนขยายเครือข่ายบรอดแบนด์และแอปพลิเคชันอินเทอร์เน็ตในสถานศึกษา มีห้องเรียนคลาวด์ให้บริการการศึกษาแบบออนไลน์แก่นักเรียน ประเทศฟินแลนด์ปรับรูปแบบการจัดการศึกษาเป็นแบบออนไลน์ในระยะยาว และประเทศสิงคโปร์จัดให้มีรูปแบบการเรียนรู้ที่บ้าน (Home Based Learning) และมีการปรับการเรียนการสอนเป็นรูปแบบดิจิทัล เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2563 : 1)

สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา (2563 : 1-2) กล่าวว่า การจัดการศึกษาในช่วงปัจจุบันพบว่า จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ได้มีการระบาดอย่างรุนแรงทั่วประเทศ ทำให้มีจำนวนผู้ติดเชื้อกระจายทุกพื้นที่ในประเทศและมีจำนวนเพิ่มสูงขึ้นอย่างรวดเร็ว และเกิดสภาวะหยุดชะงักและไม่สามารถดำเนินภารกิจต่างๆ ให้เป็นไปอย่างราบรื่นได้ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม การท่องเที่ยว รวมถึงระบบการศึกษา ซึ่งเป็นกลไกหรือเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความรู้ความสามารถ และความพร้อมในทุกๆ ด้าน เพื่อเป็นกำลังพลสำคัญในการพัฒนาประเทศในอนาคตที่ได้รับผลกระทบไม่สามารถดำเนินภารกิจ หรือสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างปกติ เกิดผลกระทบเป็นวงกว้างทั้งในส่วนของโรงเรียน สถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา นักเรียน และผู้ปกครอง ซึ่งไม่สามารถคาดการณ์ได้ว่าการระบาดของโรคดังกล่าวจะสิ้นสุดลงเมื่อใด ซึ่งหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องในการวางมาตรการเพื่อแก้ไขปัญหาดังกล่าวคือกระทรวงศึกษาธิการ ได้มีความพยายามที่จะหาแนวทางในการแก้ไขปัญหา โดยนำระบบเทคโนโลยี Digitalization มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนการสอนผ่านเครือข่ายไร้สาย การเรียนรู้ผ่านเครือข่ายของ DLTV แต่มีปัญหาตามมามากมาย โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการศึกษาเรียนรู้ ซึ่งในประเทศไทยเรานั้นยังคงมีความเหลื่อมล้ำกันในส่วนของการเข้าถึงดิจิทัลหรืออุปกรณ์ดิจิทัลอยู่มาก จึงเกิดประเด็นปัญหาในส่วนของความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงการศึกษาและสื่อการเรียนรู้ทางการศึกษา และความเหลื่อมล้ำดังกล่าวมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดปัญหามากยิ่งขึ้น อาทิเกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างนักเรียนที่ไม่สามารถ

เข้าถึงเทคโนโลยีได้กับนักเรียนที่สามารถเข้าถึงเทคโนโลยีได้ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ในมิติต่างๆ แต่หากพิจารณาให้ลึกไปกว่านั้น ความเหลื่อมล้ำที่เกิดขึ้น ไม่ใช่แค่ความเหลื่อมล้ำทางเทคโนโลยี แต่เนื่องจากการศึกษาเมืองประกอบและโครงสร้างมากมาย ซึ่งไม่ได้เกี่ยวกับเทคโนโลยีดิจิทัลเพียงอย่างเดียว ถึงแม้ว่านักเรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัลได้ก็ตาม แต่ถ้าหากกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือสถานศึกษาประกาศว่าให้นักเรียนสามารถเรียนที่บ้านผ่านหลักสูตรออนไลน์ซึ่งก็ไม่น่าจะแน่ใจได้ว่า นักเรียนจะมีสมาธิจดจ่อกับแบบเรียนออนไลน์หรือตั้งใจเรียนผ่านระบบออนไลน์เหมือนที่เรียนในห้องเรียน กับครูหรือไม่ ซึ่งในส่วนนี้ผู้ปกครองจะคอยดูแลนักเรียน โดยเฉพาะเด็กเล็ก ปัญหาที่ตามมาอีกประเด็น คือ หากผู้ปกครองจะต้องคอยดูแลนักเรียนในการเรียนออนไลน์อยู่ตลอดเวลาแล้วนั้น จะส่งผลต่อหน้าที่ ภาระการงานของผู้ปกครองได้เช่นเดียวกัน การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา และการเรียนรู้ ผ่านเครือข่ายของ DLTV นั้น จะต้องพิจารณาถึงหลักความเหมาะสมว่า ผู้เรียนในช่วงชั้นใดที่เหมาะสมกับการเรียน ในรูปแบบดังกล่าว ซึ่งยังคงเป็นเรื่องใหม่และผู้เรียนจะยังไม่พร้อมที่จะรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์ นอกจากนี้ในส่วนของการเรียนการสอนและครูผู้ทำหน้าที่ในการจัดการศึกษาผ่านระบบออนไลน์ดังกล่าว ก็ควรต้องเป็นสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย มีความถูกต้องในเรื่องของเนื้อหาสาระ การเรียนรู้ และมีความเหมาะสมในแต่ละช่วงวัยด้วย

จากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นกับระบบการศึกษาทำให้ไม่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตามปกติ เกิดผลกระทบ ทั้งในส่วน of นักเรียน โรงเรียน สถานศึกษา ครู และบุคลากรทางการศึกษาทั้งทางตรงและทางอ้อม ดังนั้นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จึงได้ศึกษาแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังกล่าว เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญ ในการแก้ไขปัญหาการบริหารจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด และเหมาะสมกับการศึกษาไทยต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

3. เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย แบ่งเป็น 3 ระยะ

ระยะที่ 1 วิเคราะห์ SWOT สภาพการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการวิจัยโดยนำข้อมูลของโรงเรียนจากการสัมภาษณ์เชิงลึกและการสอบถามมาศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหาการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และอุปสรรค (SWOT) วิเคราะห์ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกลักษณะโรงเรียนเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนที่เป็นสถานที่กักตัว และโรงเรียนที่เป็นสถานที่พักคอย

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประจำปีภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 180 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจงจากโรงเรียนทั้งหมดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 60 โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เครื่องมือ 4 ฉบับ ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.91 แบบสอบถาม ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96 แบบวิเคราะห์ SWOT ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.94 และแบบบันทึกกรณีศึกษา ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยกับโรงเรียนในสังกัด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 ประชุมระดมความคิด (Brainstorming) พิจารณาร่างแนวทางการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัดในการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ดำเนินการวิจัยโดยประชุมระดมความคิด (Brainstorming) พิจารณาร่างแนวทางการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด โดยนำผลการวิเคราะห์ SWOT มาประชุมระดมความคิดของคณะวิจัย ผู้บริหาร ครู และผู้เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. แหล่งข้อมูล

กลุ่มผู้ให้ข้อมูล ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประจำปีการศึกษา 2564 จำนวน 180 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง จากโรงเรียนทั้งหมดในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำนวน 60 โรงเรียนละ 3 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน ครูผู้สอน จำนวน 1 คน และครูผู้ปฏิบัติหน้าที่งานวิชาการ 1 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ประเด็นประชุมระดมความคิด ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.90 และแบบวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษา ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยทำหนังสือจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้ในการวิจัยกับโรงเรียนในสังกัด

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และตัวแทนโรงเรียน ซึ่งเป็นการวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะ ในการบริหารจัดการโรงเรียน การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน จากแบบวิเคราะห์ แนวทางการจัดการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 3 สัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัดจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

การวิจัยระยะนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา ดำเนินการวิจัยโดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ตรวจสอบร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด ยืนยันแนวทางการจัดการศึกษา ด้านการจัดทำแผนและนโยบาย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ ด้านเทคโนโลยีทางการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล ด้านการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา

1. แหล่งข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งมีเกณฑ์ในการพิจารณา คือ เป็นผู้บริหารโรงเรียนที่เป็นตัวแทนโรงเรียน 9 ลักษณะ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนที่ใช้เป็นสถานที่กักตัว โรงเรียนที่ใช้เป็นสถานที่พักคอย โรงเรียนที่ใช้เป็นโรงพยาบาลสนาม (สำรอง) และโรงเรียนที่เป็นสถานที่ปลูกพืชสมุนไพรทางเลือก

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ผู้วิจัยประยุกต์ใช้เครื่องมือ 2 ฉบับ ของสำนักพัฒนานวัตกรรมการจัดการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้แก่ ประเด็นการสัมมนา ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.93 และแบบวิเคราะห์ผลการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.92

2. ผู้วิจัยสร้างแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.96

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ถึงผู้เชี่ยวชาญทั้ง 9 ท่าน พร้อมทั้งส่ง (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษา และแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาให้ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัด

การศึกษา ก่อนการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) อย่างน้อย 1 สัปดาห์ และขออนุญาตนัดหมายวัน เวลาส่งผลการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษา พร้อมทั้งนัดหมายวัน เวลา และสถานที่ในการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship)

2. ดำเนินการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ตามวัน เวลา และสถานที่ที่นัดหมาย เพื่อพิจารณาหาฉันทมติ (Consensus)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) และจากการตอบแบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาโดยผู้เชี่ยวชาญ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยมีการพิจารณาดังนี้

1. การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพิจารณาหาฉันทมติ (Consensus)

2. การวิเคราะห์แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของ (ร่าง) นโยบายการจัดการศึกษาเพื่อพิจารณาด้านความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ย กำหนดเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2553: 103)

4.51-5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

3.51-4.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมาก

2.51-3.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับปานกลาง

1.51-2.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อย

1.00-1.50 หมายถึง มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับน้อยที่สุด

โดยเกณฑ์การตัดสินผลการประเมินที่ใช้ได้มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ไม่เกิน 1.00 (รัตนะ บัวสนธิ์, 2553 : 71)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย คือ ระหว่างเดือนกันยายน - เดือนตุลาคม พ.ศ. 2564

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ SWOT สถานภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ตารางที่ 1 สรุปคะแนนปัจจัยภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ปัจจัยภายนอก (STEP)	น้ำหนักคะแนน	ค่าคะแนน (1-5)		คะแนนจริง		สรุปผล
	(คะแนนเต็ม คือ 1)	โอกาส	อุปสรรค	โอกาส	อุปสรรค	
1. ด้านสังคมและวัฒนธรรม	0.20	4.00	4.10	0.80	0.82	-0.02
2. ด้านเทคโนโลยี	0.30	4.00	4.20	1.20	1.26	-0.06
3. ด้านเศรษฐกิจ	0.30	3.80	4.00	1.14	1.20	-0.06
4. ด้านการเมืองและกฎหมาย	0.20	4.20	4.30	0.84	0.86	-0.02
สรุปปัจจัยภายนอก				3.98	4.14	
เฉลี่ยปัจจัยภายนอก				-0.08		

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาปัจจัยภายนอกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ภาพรวมหน่วยงานมีอุปสรรค มีปัญหา อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เข้าสู่สังคมทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษามากขึ้นแต่เครื่องมือต่างๆ ที่จะนำมาใช้ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควร และเป็นเรื่องที่สถานศึกษายังไม่ได้หาวิธีการตรงกับสถานการณ์นี้ไว้ตั้งแต่แรก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจทั่วประเทศ ผู้ปกครองนักเรียนว่างงานเป็นจำนวนมาก ทั้งการเมืองยังขาดเสถียรภาพไม่น่าไว้วางใจ จึงส่งผลให้ปัจจัยภายนอกเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษา

ตารางที่ 2 สรุปคะแนนปัจจัยภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

ปัจจัยภายใน	น้ำหนักคะแนน	ค่าคะแนน (1-5)		คะแนนจริง		สรุปผล
	(คะแนนเต็ม คือ 1)	จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	
1. ด้านการบริหารจัดการ (4M)						
1.1 ด้านบุคคล (Man)	0.15	4.50	3.80	0.68	0.57	0.11
1.2 ด้านงบประมาณ (Money)	0.15	4.30	4.00	0.65	0.60	0.04

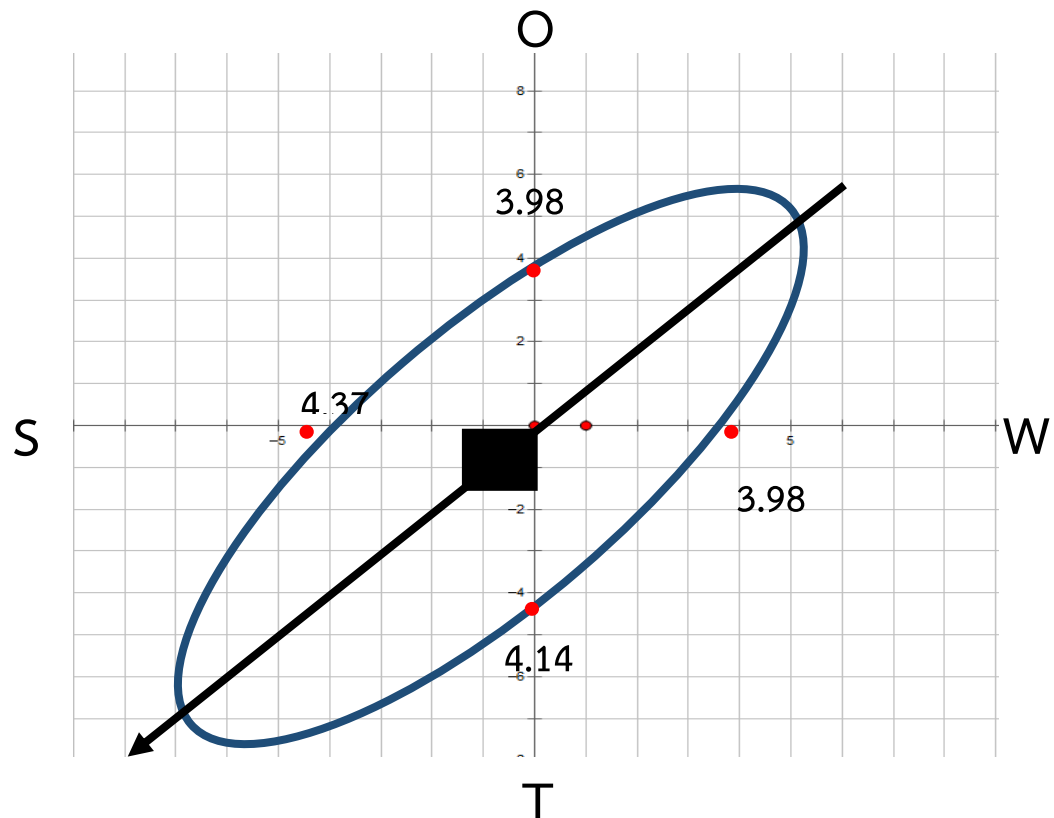

ปัจจัยภายใน	น้ำหนักคะแนน	ค่าคะแนน (1-5)		คะแนนจริง		สรุปผล
	(คะแนนเต็ม คือ 1)	จุดแข็ง	จุดอ่อน	จุดแข็ง	จุดอ่อน	
1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials)	0.10	4.20	4.20	0.42	0.42	0.00
1.4 ด้านการจัดการ (Management)	0.10	4.50	4.20	0.45	0.42	0.03
2. ด้านการจัดการเรียนรู้	0.30	4.40	3.90	1.32	1.17	0.15
3. ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน	0.20	4.30	4.00	0.86	0.80	0.06
สรุปปัจจัยภายใน				4.37	3.98	
เฉลี่ยปัจจัยภายใน				0.20		

จากตารางที่ 2 การวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาปัจจัยภายในของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด พบว่า ภาพรวมเป็นจุดแข็ง ด้านการบริหารจัดการ มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษา มีการจัดการที่ดีเป็นระบบโดยทุกคนมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ระดมสมองในการแก้ปัญหาหาวิธีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้การอบรมความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แก่ครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูผู้สอนได้กำกับติดตามนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในการช่วยเหลือให้คำแนะนำนักเรียนเป็นอย่างดี และมีการนิเทศติดตามผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรมการศึกษาให้กับผู้บริหารระดับสูงตามลำดับ จึงเป็นจุดแข็งของหน่วยงานที่ชัดเจน

แผนภาพที่ 1 กราฟแสดงสถานภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ไม่เอื้อแต่แข็ง (CASH COW) ปรับเปลี่ยนเพื่อรับสถานการณ์

จากแผนภาพที่ 1 สถานภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดพบว่า ปัจจัยภายนอก ภาพรวมหน่วยงานมีอุปสรรค มีปัญหา อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เข้าสู่สังคมทำให้วิถีชีวิตเปลี่ยนไป การใช้เทคโนโลยีในการจัดการศึกษามากขึ้น แต่เครื่องมือต่างๆ ที่จะนำมาใช้ยังไม่ทันสมัยเท่าที่ควรและเป็นเรื่องที่สถานศึกษายังไม่ได้หาวิธีการตั้งรับกับสถานการณ์นี้ไว้ตั้งแต่แรก ส่งผลต่อระบบเศรษฐกิจทั่วประเทศ ผู้ปกครองนักเรียนว่างงานเป็นจำนวนมาก ทั้งการเมืองยังขาดเสถียรภาพไม่น่าไว้วางใจ จึงส่งผลให้ปัจจัยภายนอกเป็นอุปสรรคในการจัดการศึกษา

ปัจจัยภายใน ภาพรวมเป็นจุดแข็ง ด้านการบริหารจัดการ มีบุคลากรที่มีคุณภาพ มีงบประมาณที่นำมาใช้ในการจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรมทางการศึกษามีการจัดการที่ดีเป็นระบบโดย ทุกคนมีส่วนร่วม ด้านการจัดการเรียนรู้ ได้ระดมสมองในการแก้ปัญหาหาวิธีการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบัน และบุคลากรสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ให้การอบรมความรู้ในการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์แก่ครูเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการสอน

และด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ให้ครูผู้สอนได้กำกับติดตามนักเรียนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ในการช่วยเหลือให้คำแนะนำนักเรียนเป็นอย่างดี และมีการนิเทศติดตามผลที่เกิดจากการจัดกิจกรรม การศึกษาให้กับผู้บริหารระดับสูงตามลำดับ จึงเป็นจุดแข็งของหน่วยงานที่ชัดเจน

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ดข้างต้น บ่งบอกว่า หน่วยงานโดยภาพรวมส่วนใหญ่ ปัจจัยภายนอกของหน่วยงานมีอุปสรรค มีปัญหาจากการไม่สามารถจัด การเรียนการสอนได้ตามปกติ อันเนื่องมาจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) แต่ปัจจัยภายในของหน่วยงานแข็ง มีความพร้อม มีความเข้มแข็ง หากรอให้ปัจจัยภายนอก เป็นโอกาสเอื้อต่อการพัฒนาหน่วยงาน หรือพลิกวิกฤติให้เป็นโอกาสก็จะสามารถพัฒนาหน่วยงาน นำไปสู่ สภาพที่เอื้อและแข็ง Stars ได้ โดยการปรับเปลี่ยนเพื่อรับสถานการณ์

2. ผลการประชุมระดมความคิด (Brainstorming) พิจารณาแนวทางการจัดการศึกษา ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน

1. การบริหารจัดการ

1.1 ด้านบุคคล (Man) โรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การอบรมออนไลน์ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีการวัดประเมินผลเหมาะสม สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการจัดทำใบงาน ใบความรู้

1.2 ด้านงบประมาณ (Money) วางแผนการใช้งบประมาณ เพื่อรองรับสถานการณ์ การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียน การสอนได้ตามวัตถุประสงค์

1.3 ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials) การจัดการเรียนการสอน ครูพยายามแสวงหาสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบท ของนักเรียนและโรงเรียน

1.4 ด้านการจัดการ (Management) โรงเรียนได้บริหารจัดการการเรียนการสอน ในรูปแบบผสมผสาน ทั้ง On-Air, On-Demand, Online และ On-Hand เพื่อปรับรูปแบบให้สอดคล้อง กับบริบทของโรงเรียนและของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้

2. การจัดการเรียนรู้ ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ (Online) เรียนผ่านอินเทอร์เน็ต กระบวนการ เทคนิค หรือวิธีการที่ครูนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ครูสามารถสร้างแรงจูงใจได้หลากหลาย ในรูปแบบเกมส์ออนไลน์ หรือรูปแบบที่จะได้รับความสนใจจากนักเรียน นักเรียนได้เรียนรู้ที่บ้าน

สามารถทบทวนบทเรียนได้ตลอดเวลา ทำให้เกิดอิสระในการเรียน โดยไม่มีคนบังคับ ได้ฝึกวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนเอง

3. การดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนทุกขนาดมีระบบติดตาม ดูแล ให้กำลังใจผู้ปกครอง และนักเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ให้ความช่วยเหลือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชาอย่างเคร่งครัด

3. ผลการร่างข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด จัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา

ผลการตรวจสอบ (ร่าง) ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด โดยการสัมมนาอิงผู้เชี่ยวชาญ (Connoisseurship) ซึ่งประกอบด้วย 4 ยุทธศาสตร์ 20 กลยุทธ์ และ 75 ตัวบ่งชี้ ผลการพิจารณา พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.91$, $\sigma=0.06$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$, $\sigma=2.04$) โดยผลการพิจารณายุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบการบริหารจัดการ ประกอบด้วย 4 กลยุทธ์ และ 17 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.90$, $\sigma=0.33$) มีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.68$, $\sigma=0.56$) ผลการพิจารณายุทธศาสตร์ที่ 2 การพัฒนาศักยภาพการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย 3 กลยุทธ์ และ 12 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.92$, $\sigma=0.27$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.54$, $\sigma=0.68$) ผลการพิจารณายุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาผู้เรียนและบุคลากรทางด้านวิชาการ และศาสตร์อื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย 7 กลยุทธ์ และ 28 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.87$, $\sigma=0.38$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.50$, $\sigma=0.68$) และผลการพิจารณายุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประกอบด้วย 6 กลยุทธ์ และ 18 ตัวบ่งชี้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.93$, $\sigma=0.25$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.69$, $\sigma=0.58$)

ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เป็นลักษณะโครงการที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การดำเนินงาน งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจัดทำโครงการพัฒนาหลักสูตรการวัดผลประเมินผล เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด จำแนกลักษณะโรงเรียนออกเป็น โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ โรงเรียนคุณภาพประจำตำบล โรงเรียนที่เป็นสถานที่กักตัว และโรงเรียนที่เป็นสถานที่พักคอย ในภาพรวมโรงเรียนบริหารจัดการด้านบุคคล (Man) ด้านงบประมาณ (Money) ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials) และด้านการจัดการ (Management) ได้อย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของลักษณะโรงเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาเป็นสำคัญ โรงเรียนส่วนมากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ แบบ Blended Learning คือ การเรียนผสมผสานรูปแบบเป็นหลัก ในส่วนของตัวชี้วัดต้องรู้ของนักเรียน แต่ละระดับชั้นนั้น โรงเรียนได้จัดกระบวนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่ปรากฏในหลักสูตรอย่างเป็นรูปธรรม ส่วนเนื้อหาสาระ ตัวชี้วัดควรรู้ อาจมอบหมายนักเรียนให้ศึกษาสืบค้นด้วยตนเอง ให้ฝึกหรือปฏิบัติ จากชีวิตประจำวัน เรียนรู้จากครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น ตามบริบทหรือความเหมาะสมของนักเรียนเอง วิเคราะห์สาระการเรียนรู้ หน่วยการเรียนรู้และตัวชี้วัดต่างๆ และปรับเปลี่ยนทำแผนการสอน วิธีการสอน ให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อไม่ให้สร้างภาระ และความเครียดกับนักเรียนที่เรียนในระบบออนไลน์

2. แนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน การบริหารจัดการโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ได้แก่ ด้านบุคคล (Man) โรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การอบรมออนไลน์ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้านงบประมาณ (Money) มีการวางแผนการใช้งบประมาณเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้ตามวัตถุประสงค์ ด้านวัสดุ อุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Materials) การจัดการเรียนการสอน ครูสร้างและแสวงหาสื่อและเทคโนโลยีต่างๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับบริบทของนักเรียนและโรงเรียน ด้านการจัดการ (Management) โรงเรียนได้บริหารจัดการการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน ทั้ง On-Air, On-Demand, Online และ On-Hand เพื่อปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ มีการประชุมวางแผน ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง มีการนับเวลาเรียนให้ครบตามหลักสูตร สำหรับการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมีระบบติดตาม ดูแล ให้กำลังใจผู้ปกครองและนักเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ให้ความช่วยเหลือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา

อย่างเคร่งครัด มีการกำหนดนโยบาย และแนวทางในการติดตามช่วยเหลือนักเรียนในกรณีนักเรียนที่ขาดเรียนโดยประสานความร่วมมือระหว่างครูที่ปรึกษา ครูผู้สอนประจำวิชา และผู้ปกครอง สร้างความตระหนักให้กับผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมในการกำกับติดตามสอดส่องดูแลพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนในปกครองของตนเองอย่างใกล้ชิด และรายงานให้กับคุณครูทราบ

3. ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร เป้าประสงค์ 4 ยุทธศาสตร์ 20 กลยุทธ์ และ 75 ตัวบ่งชี้ ซึ่งผ่านฉันทามติทุกรายการจากผู้เชี่ยวชาญว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.91$, $\sigma=0.06$) และมีความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด ($\mu=4.60$, $\sigma=2.04$)

จากนั้นจัดทำเป็นลักษณะโครงการที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การดำเนินงาน งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับ โดยระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา จัดทำโครงการการพัฒนาหลักสูตรการวัดผลประเมินผล เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ด

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิเคราะห์สภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนลักษณะต่างๆ ด้านข้อดี ข้อเสีย โอกาส และอุปสรรค (SWOT) ในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ในภาพรวมโรงเรียนบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพตามบริบทของลักษณะโรงเรียน โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาเป็นสำคัญ ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนส่วนมากใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Blended Learning มีการปรับเปลี่ยนทำแผนการสอนและวิธีการสอนให้สอดคล้องกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียน มีระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนโดยมีการประชุมครูและบุคลากรเพื่อปรึกษาหารือ ร่วมหาแนวทางในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ประสานความร่วมมือระหว่างครูหัวหน้าระดับ ครูที่ปรึกษา และผู้ปกครอง มีการเยี่ยมบ้านออนไลน์ โดยครูที่ปรึกษาติดตามการเข้าเรียน การส่งงาน ซึ่งครูที่ปรึกษาจะประสานงานและดูแลช่วยเหลือร่วมกันกับครูผู้สอน โรงเรียนมีระบบติดตามช่วยเหลือนักเรียนอย่างใกล้ชิด ทั้งในรูปแบบของครูที่ปรึกษา ครูผู้สอน และงานแนะแนว มีกลุ่ม Line ห้องเรียนทุกห้องมีกลุ่ม Line ผู้ปกครอง ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับ จิรจิตต์ ทองปรีชา (2562 : บทความ) ได้ศึกษาการบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง

กรุงเทพมหานคร พบว่า การบริหารจัดการการเรียนการสอนของโรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เป็นไปตามนโยบายและแนวทางของรัฐบาลในการเตรียมความพร้อมในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบออนไลน์และมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดในสถานศึกษาเพื่อความปลอดภัยสูงสุดของนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษา และสอดคล้องกับพหุวัฒนธรรม ดวงขึ้น (2563 : 783) ได้ศึกษาการบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอแนวทางการบริหารจัดการศึกษาในการเตรียมรับความปกติใหม่ (New Normal) ที่จะเกิดขึ้นหลังวิกฤตโควิด-19 สำหรับผู้บริหารสถานศึกษาที่ต้องบริหารจัดการศึกษาภายใต้รูปแบบการดำรงชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีต มีการเตรียมความพร้อมในการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอุปกรณ์และเทคโนโลยี การออกแบบหลักสูตร โดยคำนึงถึงความแตกต่างของนักเรียนแต่ละคน การบริหารจัดการโรงเรียนและครูให้ประสบความสำเร็จในการจัดการเรียนรู้ มีการหารือและวางแผนร่วมกันของบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในทุกภาคส่วน ตั้งแต่ผู้กำหนดนโยบาย ผู้บริหารสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้ประกอบการในภาคธุรกิจ และภาคประชาสังคม พ่อแม่ผู้ปกครอง รวมถึงการเตรียมความพร้อมทางด้านร่างกายและจิตใจของครูและนักเรียน

2. ผลการพัฒนาแนวทางการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาโรงเรียนทุกลักษณะในการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน พบว่า ด้านการบริหารจัดการ โรงเรียนสนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาตนเอง ผ่านช่องทางต่างๆ เช่น การอบรมออนไลน์ เพื่อนำความรู้มาใช้ในการจัดกิจกรรมการสอนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ ด้านการจัดการเรียนรู้ โรงเรียนได้จัดการเรียนการสอนในรูปแบบผสมผสาน ทั้ง On-Air, On-Demand, Online และ On-Hand โดยปรับรูปแบบให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนและของผู้เรียน เพื่อให้เกิดผลประโยชน์สูงสุดในการเรียนรู้ มีการประชุมวางแผน ติดตาม และประเมินผลอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ด้านการดูแลช่วยเหลือนักเรียน โรงเรียนมีระบบติดตาม ดูแล ให้กำลังใจผู้ปกครองและนักเรียนผ่านช่องทางออนไลน์ ให้ความช่วยเหลือตามนโยบายของผู้บังคับบัญชา อย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับ เทียน ทองแก้ว (2563 : 1-9) ได้สรุปผลกระทบจากการระบาด COVID-19 ไว้ 3 ประเด็น คือ ผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม และด้านการศึกษา โดยในเรื่องผลกระทบด้านการศึกษา เกิดผลกระทบต่อการจัดการเรียนการสอน นักเรียนกับอาหารและสุขภาพของนักเรียน กระทั่งต่อผลลัพธ์ การเรียนรู้ของผู้เรียน กระทั่งต่อภาวะจิตใจของผู้เรียน กระทั่งต่อผู้บริหารและครูผู้สอน ซึ่งสรุปได้ว่า เกิดผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบ ในภาวะวิกฤติได้ก่อให้เกิดโอกาสในการสร้างสรรค์งานใหม่ๆ ในด้านต่างๆ คือ ด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ การจัดการเรียนการสอน อาหารและสุขภาพ ผลลัพธ์การเรียนรู้ทางจิตวิทยาต่อนักเรียน ต่อผู้บริหาร ต่อครูผู้สอน และสอดคล้องกับ วิจิตา พรหมวงศ์ (2563 : 102-114) ได้ศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาด

ของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษา แบบ On Site Education ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On line Education เมื่อพิจารณาตามสถานที่ตั้ง พบว่า สถานศึกษาในเขตเทศบาลมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On Site Education ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On Air Education ส่วนสถานศึกษานอกเขตเทศบาลมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On Site Education ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On line Education และเมื่อพิจารณาตามสถานภาพ พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1 ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On Site Education ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการดำเนินการจัดการศึกษาแบบ On Air Education

3. ผลการจัดทำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดจากเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ในระดับเขตพื้นที่การศึกษา พบว่า ข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประกอบด้วย วิสัยทัศน์ พันธกิจ วัฒนธรรมองค์กร เป้าประสงค์ 4 ยุทธศาสตร์ 20 กลยุทธ์ และ 75 ตัวบ่งชี้ และจากข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด สามารถเขียนโครงการเพื่อเป็นข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ซึ่งเป็นลักษณะโครงการที่ประกอบด้วย หลักการและเหตุผล วัตถุประสงค์ กลยุทธ์การดำเนินงาน งบประมาณ และผลที่คาดว่าจะได้รับระดับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้จัดทำโครงการการพัฒนาหลักสูตรการวัดผลประเมินผล เทคโนโลยี และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มศักยภาพการบริหารจัดการ การจัดการเรียนรู้ และการดูแลช่วยเหลือนักเรียน ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาร้อยเอ็ด ประเด็นดังกล่าวสอดคล้องกับ นนทวัฒน์ ตรีนันทวัน (2559 : 91) ได้วิจัยเรื่องกลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อการสอนแบบบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ โดยผลการศึกษาการใช้กลยุทธ์ด้านการจัดการเรียนการสอน

แบบบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านของครูโรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ พบว่า การนำกลยุทธ์ทั้ง 4 ได้แก่ กลยุทธ์ การวางแผน (Planning) กลยุทธ์การปฏิบัติการ (Action) กลยุทธ์การสังเกต (Observation) กลยุทธ์การสะท้อนผล (Reflection) ไปใช้ในการดำเนินงานนั้นมีความสัมพันธ์กันอย่างต่อเนื่อง ส่วนกลยุทธ์ที่ส่งผลให้ครูมีความกระตือรือร้นในการพัฒนาตนเองมากที่สุดคือ กลยุทธ์การสังเกต (Observation) จากกิจกรรมการนิเทศภายใน ผลการเปรียบเทียบพัฒนาการด้านการจัดการเรียนการสอนของครูในด้านการเตรียมการสอนการดำเนินการสอนการใช้สื่อประกอบการสอนและการวัดผลประเมินผล พบว่า ทุกด้านมีพัฒนาดีขึ้น และสอดคล้องกับ สิริพร อินทสนธิ์ (2563: 203) ได้ศึกษาและอธิบายถึงสถานการณ์โควิดโดยได้ศึกษาเรื่อง โควิด-19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษา รายวิชา การเขียนโปรแกรมเว็บ พบว่า การระบาดของโควิดส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษาเป็นอย่างมาก ทั้งนี้เนื่องจากผู้เรียนและผู้สอนต้องมีการปรับตัวในการเรียนการสอนจากการเรียนในห้องเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ ซึ่งมีการเลือกใช้โปรแกรมในการเรียนออนไลน์โดยมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป ความพร้อมของอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ของผู้เรียน รวมถึงความเสถียรของสัญญาณอินเทอร์เน็ตทั้งของผู้สอนและผู้เรียนอาจจะเกิดปัญหาได้ในระหว่างเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ในการนำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ร้อยเอ็ดไปใช้ ควรปรับกลยุทธ์หรือตัวบ่งชี้บางรายการเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทมากที่สุด

1.2 ข้อเสนอเชิงนโยบายที่เป็นโครงการระดับเขตพื้นที่การศึกษา สามารถนำไปปรับใช้เพื่อวางแผนการบริหารจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบท และเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในปิงบประมาณต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ของโรงเรียนในสังกัด

2.2 ควรมีการศึกษาข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษาในสถานการณ์วิกฤตอื่นๆ

2.3 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนำข้อเสนอเชิงนโยบายการจัดการศึกษานี้ไปใช้กับโรงเรียนในลักษณะอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมควบคุมโรค. (2564). แนวทางการให้บริการวัคซีนโควิด 19 (Pfizer) สำหรับนักเรียน/นักศึกษาอายุ 12 ปีขึ้นไป ที่ศึกษาอยู่ในระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า. เอกสาร. กรุงเทพฯ.
- จิรกีดี ทองปรีชา. (2562). การบริหารจัดการการเรียนการสอน ภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ระดับมัธยมศึกษา พื้นที่โรงเรียนวชิรธรรมสาธิต เขตพระโขนง กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ.
- เทียน ทองแก้ว. (2563). “การออกแบบการศึกษาในชีวิตวิถีใหม่: ผลกระทบจากการระบาด COVID-19”. วารสาร **ครุสภาวิทยากร**. สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 1(2): พฤษภาคม – สิงหาคม.
- นนทวัฒน์ ตรีนันทวัน. (2559). กลยุทธ์การพัฒนาครูเพื่อการสอนแบบบูรณาการการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้าน โรงเรียนโสตศึกษาเทพรัตน์ สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี. เพชรบุรี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยสำหรับครู (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทสุวีรียาสาส์น จำกัด.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. (2552). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ.
- พัชราภรณ์ ดวงชื่น. (2563). “การบริหารจัดการศึกษา รับความปกติใหม่หลังวิกฤตโควิด-19”. วารสาร **ศิลปะการจัดการ**, 4(3): กันยายน – ธันวาคม.
- รัตนะ บัวสนธ์. (2553). วิจัยเชิงประเมิน: แนวคิดและการประยุกต์ใช้ในการศึกษา. เอกสารประกอบการบรรยายที่ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น วันที่ 17 กรกฎาคม 2553. สืบค้น เมื่อวันที่ 20 กรกฎาคม 2557 จาก <http://www.ednet.kku.ac.th/picture/19-07-10-13-39-Dr-Rattana1.pdf>.
- วิธิตา พรหมวงศ์. (2563). สภาพปัจจุบัน ปัญหาและแนวทางการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ในช่วงการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครพนม เขต 1. มหาวิทยาลัยนครพนม. นครพนม.
- สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2563). รายงานการพิจารณาการศึกษา เรื่อง ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเร่งด่วน ว่าด้วยการบริหารจัดการศึกษาในช่วงสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่เหมาะสมกับสังคมไทย. กรุงเทพฯ: สำนักกรรมการ 3 สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2563). รูปแบบการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์โควิด-19. กรุงเทพฯ.
- สิริพร อินทสนธิ. (2563). “โควิด - 19 : กับการเรียนการสอนออนไลน์ กรณีศึกษา รายวิชาการเขียนโปรแกรมเว็บ (COVID - 19 and Online Teaching case study: Web Programming Course)”. วารสาร **วิทยาการจัดการปริทัศน์** ปีที่ 22 ฉบับที่ 2 : กรกฎาคม – ธันวาคม.